

Ilskan är min drivkraft

Boken *No Tears for Queers* skakade om Sverige 2005. Om tre bestialiska mord på bögar. Men också kring manlighet – i stort. Nu är den på turné. Som pjäs. Med Riksteatern.

Text: Örn Lindstrand | Bild: Bibbie Friman | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 4 2009](#)

Det är några timmar till urpremiären på Pusterviksteatern i Göteborg. **Johan Hilton** är nervös. Trots att han inte haft något med pjäsen att göra. Egentligen. Eller kanske just därför. Röker LM mentol och pratar fort men artikulerat med klangrik stämma. Skådisröst?

–Jo, jag ville bli skådespelare. Gick på teatergymnasium i Borås, berättar han. Men jag är inte gjord för scen. Visade det sig.

En rest av den perioden är efternamnet Hilton. Efter mormor. För han är född Friberg 1977 och har en äldre bror. Och rösten kom väl till pass i radion. Morgonpasset och Kvällspasset i P3. Men också Hilton i P1. För nu hade han en journalistutbildning vid Göteborgs Universitet. Med examensarbetet: *No Tears for Queers*. Och han hade läst litteraturhistoria.

– Först var det en pjäs. Med ett stipendium växte den till en bok. Jag både uppmanades och uppmuntrades att gräva. Minns att det kändes stort när boken skyltades i Akademibokhandeln vid Kungssportsplatsen. Fast jag anade aldrig att genomslaget skulle bli så enormt. Jag ville bara lyfta fram hatbrotten. Att de ska tas på allvar.

Men framförallt ville han väcka frågan: Vilken roll spelar du/jag för att detta händer? Och peka på det egna ansvaret.

Recensenterna var översvallande. Och skrev om *No Tears for Queers* som ”stark, suggestiv, saklig, oerhört genomarbetad, spännande, osar av tillbakahållen ilska, ärlig, brinnande,

engagerande, storslaget journalistiskt arbete.”

Boken har sålt runt 10 000 exemplar och Johan Hilton tror att den del av framgången ligger i formen.

– En reportagebok kan folk ta till sig på ett annat sätt, säger han. Och ämnet låg nog rätt i tiden. Samtidigt kom ju Stephan Mendel-Enks *Med uppenbar känsla för stil – en studie i manlighet*. Böckerna gav draghjälp åt varandra.

Själv har han aldrig varit utsatt för hatbrott – fysiskt. Men när han körde Kvällspasset i P3 välldde hotfulla mail in. Det hände att han tog time-out en hel månad för att orka med. Han berättar:

– Det spelade ingen roll vad jag sa. Bara min röst utlöste hatmail. Ett tiotal per sändning var normalt. Påfrestande – visst.

Johan Hilton är en allvarlig ung man med mjukt handslag. Sårbar – stridbar. Ögonen växlar mellan öppen vänlighet och tyglad vrede. Sorg. Han ser ofta plågad ut. Intensiv, vaksam, fokuserad. ”Med stort uttrycksbehov”, som han säger. Men också undanlidande. Kanske för att han är stressad. Och vill han prata om hatbrott. Egentligen? Får intrycket av att han är rätt färdig med ämnet. Han måste också skriva en bokrecension till Expressen innan kvällens urpremiär. Men jag hinner fråga om hans bakgrund. Borgerlig?

– Verkligen, säger han och ler en aning. Båda mina föräldrar är lärare. Teater och litteratur var en självklarhet hemma.

Så jag bryr mig inte om att undra vem han är. Vad som format honom. För det kan jag läsa om i antologin *Såna som oss* från 2003. Där berättar han med egna ord om sin barndom i Borås. Om kränkningarna. För att han ”lekte så konstigt”. För att han helst ville vara ”fin dam med mammas handväska.” Att han uppfattades som – ”obehaglig”. Könsvirrad. ”Det stod inte rätt till med mig”, som han skriver.

Så det sattes in åtgärder. ”Här skulle sättas gränser”. Korrigeras. Lille Johan skickades på ”träningläger i grabbighet”. Fotbollsläger. Lärde sig låtsas och blev ”en

mästare i självförnekelse". I elvaårsåldern ansågs han rehabiliterad. Men inom honom bubblade en "oerhörd ilska". Och han hade "hetsigt temperament".

Så i tonåren kom vändningen – räddningen. Punken, musiken, subkulturen. De svarta kläderna. "Frizonen" som han kallar den. Och beslutet, känslan av "aldrig mer". I fortsättningen skulle han leva "som jag behagar". Och att vara queer – en tillgång. Men det var inte förrän han flyttade till Göteborg som han vågade "komma ut". Då var han 18. Men gayaktivist – nej.

Nu kollar Johan Hilton mobilen. Igen. Han gör det mest hela tiden. Måste iväg. Men först frågar jag honom om framtiden. Han har ju gått och blivit biträdande kulturchef på Expressen. Vid 32. Om tio år?

– Då gör jag fortfarande kulturjournalistik på Expressen, hoppas jag. Jag trivs som kulturskribent. Och jag trivs med tidningen.

Om tio år är Johan Hilton säkert också färdig med den nya boken. Den kring skådespelaren Anthony Perkins (1932–1992). Om genus och manlighet. Om självförakt. Med gaytema. Som han har tänkt ska bli en hybrid mellan roman och dokumentär. I gränslandet mellan skönlitteratur och reportage. Om inte självkritiken blir för hård. Om tiden räcker till. Han våndas.

– Jag har så höga krav på mig själv, säger han

Vad han tyckte om No Tears for Queers – pjäsen? Det har han inte velat svara på. Som sagt; han verkar rätt färdig med ämnet. Mätt. Och det är lätt att förstå.

orn.lindstrand[at]spray.se

Örn Lindstrand

Läs mer:

[Ta itu med våld och kränkningar mot HBT-ungdomar](#), SocialPolitik nr 4 2009.

[Recension av No Tears for Queers – Pjäsen](#), SocialPolitik nr 4 2009.